

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitamut suliaqutassiat najoqqutassiat

Inatsisartut aamma Naalakkersuisut aalajangerpaat isumalioqatigiissitaq pilersinneqassasoq Tunngaviusumik Inatsisissamik suliaqartussaqaq. Tunngaviusumik inatsisissamut siunnersuut Tunngaviusumik Isumalioqatigiissitap suliarissavaa, suliarlu naammassippat saqqummiunneqassalluni.

Isumalioqatigiissitap politikikkut katitigaanera sapinngisamik partiinik tamani sinniisuuffiunissaa kissaataavoq. Tunngaviusumik inatsisissamut siunnersuummik suliaqarnermi Nunarput pillugu ilisimasaqartut aamma ilisimasatigut piukkunnaateqartut ilaatinneqassapput.

Tunngaviusumik inatsisissamut missingiussaqaq Kalaallit Nunaanni tamat oqartussaaqataa neratigut akuerisaassaaq, inatsisinnilu tunngaviussalluni Kalaallit Nunaat naalagaaffinngorpat.

Danmarkimi naalakkersuisut Namminersorlutillu Oqartussat isumaqatigiissuteqareerput, Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaanik aalajangerneq inuiaat kalaallit aalajangerannik tunngaveqassasoq.

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitap suliaqutassiat

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap Kalaallit Nunaata Tunngaviusumik Inatsisissamut siunnersuut immikkoortunut marlunnut piffissami marlunni assigiinngitsunut tunngaviusussamik siunnersuusiusaqaq, tunngaviusumik inatsisissami alloriarfik siulleq namminersornerup nalaani atuutilersinnaalluni aamma Kalaallit Nunaat danskit inatsisinit tunngaviusunit danskit naalagaaffiata sinaakkusiussaasa iluanni tapiliussaalluni. Nunap aqqissuussaananut aqunneqarneranullu maleruagassanut tunngaviusussanut immikkoortup aappaa Kalaallit Nunaat inatsisinit tunngaviusunit aamma danskit naalagaaffiannit anippat kalaallillu inuit namminerisaminnik naalagaaffimmik namminiilivissumik pilersitsippata aatsaat atulersinneqassaaq.

Nunap aqqissuussaananut aqunneqarneranullu maleruagassanut tunngaviusussanut missingersuusiami inatsiseqarfiusup assinganut allanik aalajangersakkanik piareersaasoqassanersoq isumalioqatigiissitap nammeneq nalilerlugulu aalajangissavaa. Taamaallilluni nunap aqqissuussaananut aqunneqarneranullu maleruagassani tunngaviusuni immikkoortup assingani piffissami danskit naalagaaffianniinnerup nalaani atuuttunik aalajangersagaqarluni, aamma aalajangersakkat nutaat aatsaat namminiilivittoqalerpat taarsiullugit atuutilernissaannut piareersimallutik. Imaluunniit assersuutigalugu nunap aqqissuussaananut aqunneqarneranullu maleruagassani tunngaviusuni immikkoortunut ataasiakkaanut tamanut ataasiinnarmik

aalajangersagaqarluni. Aalajangersakkat ilai piffissami danskit naalagaaffianiinnerup nalaani atuutissapput, aalajangersakkallu sinneri Kalaallit Nunaat namminiilivippat atuutilissallutik.

Tungaviusumik inatsisissamut isumalioqatigiissitap sulinerminit Inatsiseqarnermut ministereqarfik peqataatissavaa, taamaalilluni tungaviusumik inatsisissami aalajangersakkanut missingiussaq ingerlaavartumik Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilersorneqarsinnaaneri qulakkeerneqarlutik. Taamaalilluni tungaviusumik inatsisissamut missingiutip imaa Naalagaaffiuteqatigiinnerup tungaviusumik inatsisaata sinaakkusiussaata iluaniissinnaaneri qulakkeerneqarluni. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup peqataatinnera qanoq ittuussanersoq isumalioqatigiissitap aalajangissavaa.

Kalaallit Nunaata namminiilivinnera atuutilerpat Kalaallit Nunaata naalagaaffimmik allamik pituttugaanngitsumik- Free association, atassuteqalersinneranik periarfissiisumik tungaviusumik inatsisissaq pillugu isumalioqatigiissitap aalajangersakkanut missingersuusiussaq.

Isumalioqatigiissitap sulinini nammineq aaqjissuutissavaa, tassunga ilanngullugu suleqatigiissitanik pilersitsisoqarsinnaanera. Isumalioqatigiissitap sulinermini atugassaminik kalaallit nunaanni qitiusumik allaffissuarmit, kalaallit nunaanni inuiaqatigiinnit aamma Kalaallit Nunaata avataanit immikkut ilisimasalinnik paasissutissanillu pissarsiniarsinnaavoq – aalajangersimasunik suleqataagallartusanilluunniit.

Killilersugaanngitsumik oqalliffiusinnaasunik apeqquteqarfiusinnaasunillu allanut oqaatigeqqusaanngitsunik ataatsimiinnernik ingerlatsinissamik pissutissaqartumik isumalioqatigiissitap pisariaqartitsinnaavoq. Tamanulli ammanissaq Inatsisartullu ilanngunneqarnissaat eqqarsaatigalugit tungaviusumik inatsisinut missingiummik inaarutaasumik annertunerusumik piginneqataanissaq aamma pingaartinneqartariaqarpoq.

Tungaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap katitigaanera

Tungaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap arfineq marlunnik ilaasortaqaassaaq, Isumalioqatigiissitarlu katiterneqassalluni, partiit tamarmik, Inatsisartunut qinigaasimasut, sinniisuutitaqartillugit. Qaqugukkulluunniit Inatsisartunut qinersinerup kingullerpaap kingorna Inatsisartuni partiit angissusaannik sanilliussineq apeqqutaatillugu partiit sinniisuutitaqartinneqassapput. Tamanna isumaqarpoq, qinersinerit akornanni Inatsisartut katitigaaneranni allannguutit Tungaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap katitigaaneranik allannguineramik kinguneqassanngitsut.

Partiit namminneq Inatsisartuni ilaasortaaitassaminnik Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitamut inassuteqassapput. Naalakkersuisunut ilaasortat Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitamut inassutigineqarsinnaanngillat. Isumalioqatigiissitami ilaasortat Inatsisartunit ataatsimiititaliap "Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitaq pillugu Ataatsimiititaliaq" tusarniaaffigereernerata kingorna Naalakkersuisunit akuerineqassapput.

Ilaasortassatut inassutigineqartut akornanni, Inatsisartunut qinersinermi kingullermi partii amerlanerpaanik taaneqartoq, Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitamut siulittaasumik toqqaassaaq, aammalu Inatsisartuni partiit anginersaasa tulliannit isumalioqatigiissitami siulittaasup tullia toqqaarneqassaaq.

Inatsisartunut qinersinermi Inatsisartunut qinigaaqqinngikkaanni qinigassanngorteqqinngikkaanniluunniit Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitami ilaasorta, Isumalioqatigiissitamiit tunuartariaqarpoq, nutaamillu ilaasortassamik toqqaasoqarluni.

Taamaattoq, pissutsini immikkut ittuni, Isumalioqatigiissitamut Inatsisartuni ilaasorta qinigaaqqinngitsoq partiip inassutigeqqissinnaavaa. Ilaasorta q Isumalioqatigiissitami ingerlaqqissinnaavoq, tamanna Naalakkersuisunit Isumalioqatigiissitallu siulittaasoqarfianit akuerineqarpat. Isumalioqatigiissitap siulittaasoqarfia Inatsisartunit tunuarpat, Naalakkersuisut kisimiillutik, akuerinnissinnaatitaapput, taakkua (Isumalioqatigiissitamut siulittaasoq siulittaasullu tullia) ingerlaqqissinnaanerannik.

Inatsisartutut akissarsiami saniatigut, Isumalioqatigiissitap ilaasortai akissarsiaqanngillat. Isumalioqatigiissitami ilaasortat, Inatsisartutut akissarsiaqanngitsut (imaluunniit suliunnaarnersuittit) Isumalioqatigiissitami sulinerminnuttaaq akissarsiaqassanngillat.

Isumalioqatigiissitami ilaasortat avataani soqutigisat apequtaatinnagit sulissapput.

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitamut aalajangeeqataasinnaanatik peqataasartussat

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitamut aalajangeeqataasinnaanatik aalajangersimasumik peqataasartussanik marlunniit sisamanut toqqaasinnaapput.

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitaq marlunniit sisamanut aalajangersimasunik Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitamut aalajangeeqataasinnaanatik peqataasartussanik toqqaasinnaavoq, tamatumalu kingorna Isumalioqatigiissitap Siulittaasoqarfiata Naalakkersuisut ilisimatissallugu. Aalajangeeqataasinnaanani peqataasartussamik ataatsimik illuatungiliuttut toqqaanissamut periarfissinneqarput.

Anguniagaavoq, aalajangeeqataasinnaanatik peqataasartussat peqatigiillutik annertuunik pineqartumut tunngassutilinnut piginnaasaqarnissaat, inatsisilerinermut ilisimasaqassuseq (taannaannaanngitsorli) ilaatillugu.

Allat suliamut paasisimasallit, tassaasinnaasut pisortani oqartussaqaqfinit sinniisut/immikkut ilisimasallit, soqutigisaqaqatigiiffiit, sumiiffimmi qinikkat imaluunniit inuit ilisimasatigut piginnaasallit, siulittaasoqarfiup qaaqqusineratigut Isumalioqatigiissitaq pillugu ataatsimiititaliaq tunuliaqutaralugu Isumalioqatigiissitami sulinermi peqataasinnaapput.

Isumalioqatigiissitami suliamut ilisimasaminnik misilittakkaminnillu aalajangeeqataasinnaanatik peqataasartussat tapersiuteqassapput, taamaattorli Isumalioqatigiissitamut allaqqitassiap imarisaa pillugu inaarutaasumi aalajangiinermi peqataasinnaanatik.

Inatsisartunut qinersinerup kingorna aallaavittut aalajangeeqataasinnaanatik peqataasartussat taarserneqartassanngillat.

Innuttaasunik akuutitsineq

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap sulinermini nunatsinni tikitassat tamaasa najuunnikkut qarasaasiatigullu angusassavai. Isumalioqatigiissitap innuttaasut naapinnissaat isumagissavaa, eqqarsaataagallartunik saqqummiivigisarlugit aammalu pisunut najoqqutassianullu tunngasunut naleqartitallu pillugit takorluukkanut Isumalioqatigiissitap suliaanut qisuariaatit pissarsiarissallugit.

Ilisimasanik isumassarsiassanillu katersiniarluni, aammali naalagaafimmi eqqartussisarnermut tunngasut attuumassutilit tunngaviusut oqaloqatigiissutiginiarlugit, najoqqutassiat naleqartitallu aammalu annertunerusumik tamakkununga tunngasut eqqarsaatersuutit inuiaqatigiinnut saqqummiunnissaannut peqataaniarluni Isumalioqatigiissitap aalajangiussinnaavaa ataatsimeersuaartitsinermik aaqquissuussiniarluni.

Kalaallit Nunaanni innuttaasut tamarmik inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitamut siunnersuutit saqqummiussinissamut pisinnaatitaaffeqarput. Isumalioqatigiissitami ilaasortat, siulittaasoqarfik aggersitallu aalajangersinnaapput siunnersuut taamatut ittoq isumalioqatigiissitami qaqinneqassasoq, siunnersuut isumalioqatigiissitami suliareqqinneqarnissaanut tulluarpas.

Isumalioqatigiissitaq nittartakkamik pilersitsissaaq, innuttaasut siunnersuutit nassiussaat tassani tamanit atuarneqarsinnaassapput.

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap allattoqarfia

Isumalioqatigiissitap sulinerani isumalioqatigiissitamik kiffartuussinissamut tulluartumik annertussusilimmik allattoqarfimmik isumalioqatigiissitap nammineq pilersissavaa allaffeqarfimmullu pisortassamik atorfinitsitsissalluni Naalakkersuisunut tusarniaanerup kingorna.

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap suleriaasissami ilusilersornissaa nammineq aalajangissavaa aammalu allaffeqarfissami sumiinnissaa aaliangissallugu.

Piffissamut killissaliussat

Anguniagaavoq, isumalioqatigiissitap pilersinneqarneraniit ukiut pingasut qaangiutsinnagit sulineq naammassissasoq, aamma Kalaallit Nunaata aqqissuussaananut aqunneqarneranullu maleruagassanut tunngaviusunut missingersuummik imaqartoq isumaliutissiissutini naammassippagu saqqummiunneqassaaq. Pisariaqassappat isumalioqatigiissitap sulinermini piffissamik sivitsortinnissaanut periarfissaqarpoq, sivitsuineq Naalakkersuisunit akuerineqassaaq.

Aningaasalersuineq

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitaaq, isumalioqatigiissitamut allattoqarfik ilanngullugu, aningaasanut inatsimmi nammineq konto pingaarneq (konto pingaarneq 73.03.01) aqqutigalugu aningaasalersorneqassaaq. Isumalioqatigiissitap allattoqarfiata pilersinneqarnera, aamma Isumalioqatigiissitap sulinerata aningaasalersorneqarnera, allattoqarfimmik aningasalersuineq angalanerillu ilanngullugit sinaakkutip tamatuma iluani akilerneqassapput.